

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad... f 12.
Franco per post... n 14.

(Verschijnende driemaal in de week, op Zaterdag.)

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
behalve 35 cents

Hoe men in Nederland vrijheid verstaat.

Wij zeiden in ons vorig nummer, dat de akcijs op het geslagt bijna geheel op den minderen en behoeftigen stand drukt. Deze belasting is die op het gemaal zijn daarom de drakkendste en de hatelijkste, die men kan uitdenken.

De minister van finantiën heeft onderzonden, dat de akcijs op het geslagt sinds eenige jaren al minder en minder opbrengt. Hij leidt daaruit af dat er veel gesmokkel wordt. Het is mogelijk; maar men heeft hem teregt in de debatten der kamer opgemerkt, dat hij vergeten had bewijzen aan te voeren voor die gevolgtrekking.

De redenering der regering is deze: De akcijs brengt minder op; ergo wordt de schatkist te kort gedaan door fraude.

Zou het mogelijk kunnen zijn een gebrekiger bewijs aan te voeren?

Wij gelooven dat nu en dan de akcijs op het geslagt wordt ontdoken. Maar moet de verminderde opbrengst dier belasting daaraan alleen worden toegeschreven. Moet niet liever dezelve eene oorzaak vinden in de verarming van den minderen stand, die gedrukt en gepijnigd door de algemeene kwijning van handel en nijverheid, met mageren en van dag tot dag verminderende verdiensten, gebukt gaat onder een juk van belastingen, dat veel te zwaar zou zijn zelfs voor eene natie, die welvaart geniet?

Ziedaar wat de fiskus over het hoofd heeft gezien.

Dit zal niemand verwonderen. Maar wat misschien bevreemden zal, is dat mannen als LUZAC, en GOLTSTEIN, en KEMPENAER, in een vraagpunt, dat zoo onmiddelijk de volksbelangen betreft, zich aan de zijde van den fiskus hebben geschaard, met eene warmte die men zelfs van de grootste ministeriëlen niet zou kunnen verwachten.

Hoe is het mogelijk zal men zeggen, dat LUZAC, een GOLTSTEIN, een KEMPENAER zich ledigers van den fiskus worden, waar die zoo grievend snijdt in de schamele behoeven van het arm volk?

Is dat misschien, omdat dat volk niet tot hun volk behoort? Behoort de behoeftige of mindere burgerstand niet tot die natie,

die zij voorgevoelen te verleggen op diegenen, die zij misschien wel niet in de natie? En is dat misschien, de officiële natie der vorige malige republiek?

Het komt ons voor, dat er aanleiding gegeven is om met regt te vermoeden, dat die hoofden der zoogenoemde vrijzinnige oppositie, in hunnen strijd tegen de regering, niet de belangen van het volk, maar die van eene coterie zoeken, welke in het verleden zulk eene groote rol heeft gespeeld, om het eigenlijk volk van Nederland onder deuchtroede der overheersching te kwellen.

Men overwege en oordeele. Het is vooral nu van gewigt, dewijl wij eene grondwetsherziening te gemoet gaan, waarin voorgenomde oppositie-leden vermoedelijk den toon zullen geven.

De grondwet waarborgt iederen Nederlander, dat zijne woning door niemand zijns ondanks zal worden betreden, dan op last van eene magt daartoe bij de wet bevoegd verklaard.

Welnu, zou men kunnen gelooven, dat de heer LUZAC en de heer VAN GOLTSTEIN en de heer DE KEMPENAER, hebben kunnen goedvinden, om dat artikel uit de grondwet weg te schrappen?

Zou men kunnen gelooven, dat zij, ten behoeve van de schatkist, niet om millioenen, maar om misschien eenige weinige duizenden meer van het arm volk in de schatkist te doen storten, al de ingezetenen van den minderen stand hebben prijs gegeven aan kommissen en veldwachters?

Zou men kunnen gelooven, dat zij de verachting van dat arm volk openlijk hebben durven aan den dag leggen, en de woningen dier bevolking dag en nacht hebben willen openstellen voor visitatie's van kommissen en veldwachters, die zij, oppositie-leden, verheffen tot eene magt, welke even bespottelijk is in wezen, als rampzalig in gevolgen?

Zou de heer LUZAC, zou de heer GOLTSTEIN, zou de heer KEMPENAER zich laten welgevallen, dat zijn huis, midden in den nacht, werd bestormd, en van onder tot boven doorsnuffeld, door kommissen en veldwachters?

En zouden zij dat ongeschonden vrijheid van domicilie noemen?

Het is waar, de wet op den akcijs is algemeen. Zij is van toepassing op ieder.

Maar de heeren LUZAC c. s. weten zeer goed,

dat hun huis nooit door kommissen en veldwachters zal worden overtoomd, en dat de hatelijke, vrijheid doodende bepalingen van nachtelijke rustverstoring, door de eerbiedwekkende magt van kommissen en veldwachters, niet dan op den landman, op den behoeftigen arbeider, en op de schamele weduwe zullen drukken?

Is dat de reden, waarom die bepalingen verschooning en verdediging gevonden hebben bij die predikers van vrijheid en grondwets-herziening?

Is het daarom, dat zij zich niet slechts met warmte, maar zelfs met drift te weer stellen, om die verfoeijelijke bepalingen door te drijven?

Behoort in hun oog, de kleinere landman, de schamele arme weduwe, niet tot de natie? Mogen zij geen aanspraak maken op de vrijheid welke de heeren LUZAC c. s. gemen? Of hebben de heeren LUZAC c. s. andere regten, dan zij die op eene lagere school in de maatschappij zijn gerangschikt?

Wat zoeken de heeren LUZAC, VAN GOLTSTEIN en DE KEMPENAER? Behartigen zij de volksbelangen? Zij hebben er waarlijk een schoon blijk van gegeven in de onbarbarische fiskale bepalingen, welke zij over den minderen stand durfden invoeren!

En indien zij door hunne oppositie niet de regten, niet het welzijn, niet de belangen van het arm volk verdedigen, wat beteekent dan al die tegenstand en wij-zinnigheid?

Waarop streven zij na een grondwets-herziening?

Moet deze het werk worden eener coterie en ten gunste dier coterie?

Moet deze plaats hebben tot uitbreiding der belangen en der magt van de heeren LUZAC c. s.?

Wat heeft de natie dan aan een grondwets-herziening? En waarom moet men deze eene nationale behoefte?

Wat zal er de natie winnen, de heeren LUZAC c. s. te laten geroepen of regeren laten?

Zal de natie, waaraan, indien al, het tot den bevoorregten gegoeden stand de prijs wordt gegeven, de fiskaliteit en de huisselijke nachtelijke bezoeken van kommissen en veldwachters?

Is dat de vrijheid, waarvoor men strijdt en waarmee men de natie wil beërfigen door de grondwets-herziening?

Gelukkig, dat men bij tijds zoo duidelijk verraden heeft, hoe men denkt en wat men beoogt.

Wij zijn gewaarschuwd. En indien de natie zich laat verschalken door hen, die haar onder den kreet van vrijheid, slavenketenen bereiden, dan zal zij het aan zich zelve te wijten hebben.

Dat zij toezien moge.

ITALIE

De Italiaansche gouvernementen, die tot hier toe niet dan zeer middelmatig met de spoorwegen ingenomen schenen te zijn, beginnen thans ook het nut van die nieuwe middelen van gemeenschap te begrijpen. Aan de linie van Milaan naar Venetië worden de werkzaamheden met spoed voortgezet.

Van hunne zijde hebben de hertogdommen Parma en Modena en het groot-hertogdom Toskane plan tot het aanleggen van spoorlijnen in verband met die van Milaan en hebben, zooals men verzekert, te dier zake bereids voorstellen aan de Oostenrijksche regering gedaan. Daarenboven is het Pauselijk gouvernement voornemens eene ijzerbaan van Rome naar Modena aanteleggen.

— De Fransche gezant bij het hof van Rome, graaf Latour-Maubourg, is ernstig ongesteld.

— De heer Domenico Valentini, een der rijkste bankiers van Rome, heeft het kloostergewaad aangenomen.

AMERIKA

De zeil pakiet-boat *Montezuma* is den 8 te Liverpool aangekomen, met tijdingen uit New-York tot den 16 november. De benoeming van den heer Polk tot het voorzitterschap der Vereenigde Staten, verkrijgt elken dag meerder zekerheid en kan als eene daadzaak beschouwd worden. De whigs verklaren zich overwonnen, en vestigen thans al hunne hoop op den senaat, om tegen de democratische partij te kampen.

ZWITSERLAND

Het schijnt dat de radikalen van Lucern het voorbeeld willen volgen, hun onlangs door de liberalen van Verviers gegeven. Niet kunnende slagen om de jesuiten door wettige middelen uit de inrigtingen van openbaar onderwijs te weren, nemen zij hunne toevlugt tot geweld, om hunnen afkeer op te dringen aan de ontzettende meerderheid der bevolking, welke zich, even als de groote raad van het kanton, ten gunste van het gezelschap van Jesus verklaard heeft. Te Willisau, een stadje op zes mijlen afstand van Lugern, is een soort van opstand uitgebroken en reeds kondigt men aan, dat de radikalen hopen, dat dezelve zich ook tot andere plaatsen zal uitstrekken.

De vijanden van de orde en van de godsdienst bedienen zich overal, zooals men ziet, van dezelfde middelen: kunnen listen en kasperijen hen niet tot hun schandelijk doel voeren, dan nemen zij hunne toevlugt tot geweld. (Reo polit.)

ENGELAND

De koningin Maria Albert en het hof hebben den 7 het kasteel van Windsor verlaten om zich naar Claremont te begeven.

— In weerwil van de strengheid van het jaar getijde, blijft het getal reizigers naar Frankrijk steeds aanzienlijk. In de vorige week bedroeg hetzelfde 859.

— Een dagblad van Oxford verzekert, dat een aantal Anglo-Katholijken, sedert eenigen tijd, ernstig bedacht zijn op eene toespiering met den H. Stoel. Het blad voegt er bij, dat onlangs te Oxford eene zamenkomst heeft plaats gehad, welke door de aanzienlijkste personen werd bijgewoond. In die vergadering werd de kwestie eener vereeniging met Rome in behandeling gebracht, en

na eene vrij langdurige beraadslaging, met slechts eene zeer zwakke meerderheid verworpen.

Een Loudensch dagblad spreekt, van zijne zijde, van eene briefwisseling tusschen de heeren Newman, Pusey en Williams betrekkelijk de toetreding tot den H. Stoel. Ook wordt in onderscheidene aanzienlijke kringen der hoofdstad verhaald, dat twintig invloedrijke leden der anglikaansche kerk gereed zijn tot het Katholicismus over te gaan, zoodra het sein tot die toetreding gegeven zal zijn.

SPANJE

De tweede zoon van Zurbarano en twee andere personen, die aan het oproer van Logrono hebben deelgenomen, zijn gefusilleerd geworden.

— De Fransche *Messenger* deelt de volgende dépêche mede:

Madrid, 4 december.

« Het geheele ontwerp van hervorming der grondwet is met 124 tegen 16 stemmen aangenomen.»

— In een der eerstvolgende zittingen van de kamer zal de minister van finantiën eenige financiële wetsontwerpen voordragen en bepaaldelijk een ontwerp betrekkelijk het onderhoud van de eero dienst en van de goedertijheid.

— Te Parijs zijn berigten uit Barcelona van den 2 dezer ontvangen, waarin echter geene melding wordt gemaakt van een' opstand in die stad en van de komst van Espartero binnen hare muren. Intusschen blijkt het dat de grootste spanning onder de inwoners heerscht; en dat eene poging der aanhangers van Espartero daar wel eenigen bijval zou vinden.

— Men verzekert dat de moeder van den generaal Prim te Madrid aangekomen is, met oogmerk om eene audientie van de koningin te erlangen, ten einde te verzoeken dat haar zoon, wiens gezondheid zeer ernstig aangegrepen schijnt, naar Havanna of Puerto Rico, in plaats van naar de Marianna eilanden, gezonden moge worden.

FRANKRIJK

Den 6 dezer, 's avonds ten 8 ure, hebben de prins van Joinville en de jonge echtgenooten van Aumale hunne intrede te Marseille gedaan.

De ontvangst der vorstelijke personen binnen die stad was luisterrijk. Overal op hunnen weg werden zij door de bevolking met de levendigste toejuichingen begroet.

Er heeft geene receptie plaats gehad; alleen aan eene deputatie van jonge jufvrouwen is het vergund geworden, de hertogin van Aumale met hare behouden aankomst in Frankrijk geluk te wenschen.

— De belangrijke strooptocht, door den generaal Korte op den 11 novemb. gedaan, heeft bereids vruchten opgeleverd. Het grootste gedeelte der opstandelingen zijn zich komen onderwerpen aan den generaal Cavaignac, die over de onder divisie van Tlemcen het bevel voert. (Toulonnais).

— De leening van 200 miljoen is aan den koers van 84.75 fr. aan het huis Rotschild toegewezen.

— Sedert eenigen tijd bestond er wegens het tegenwoordig verblif van Abd-el-Kader eenige onzekerheid, welke door de laatste tijdingen is opgeheven. De keizer van Marokko zou, aan de aansporingen van Frankrijk gehoor gevende, aan den gewezen emir eenen goedgunstigen maar tevens dreigenden brief geschreven hebben, waarin onderanderen het volgende voorkomt: « Ik kan mij, om uwent wil, niet bij de Franschen in de vaagschaal stellen, kom naar Fez, en ik zal u daar voor u en de uwen eene woning, landerijen en kudden schenken. Zoo gij mijn voorstel niet aanneemt, zal ik mij verplicht zien u te vervolgen.» Abd-el-Kader zou geantwoord hebben dat hij zich vrijwillig zou verwijderen. Sedert is hij de grenzen meer genaderd en bevindt zich thans op de oevers van de beek Schek-el Bouterfis, op twee dagreizen ten zuidoosten van Djemma-el-Ghazonat.

— Het getal dieven in de hoofdstad van Frankrijk

bedraagt, volgens den heer Gisquet, meer dan twaalfduizend. Van deze zouden zestien duizend uwe beurs wegnemen, zoo zij op de tafel lag; drie duizend zouden haar uit uw zak halen; tweeduizend zouden uwe deur opensteken; duizend zouden bij u inbreken, en zeshonderd zouden u het leven benemen, om hunnen diefstal te volvoeren.

NEDERLAND

's BOSCH, 13 dec. Men schrijft uit Keulen in dato 22 november:

Ondercheidene dagbladen hebben medegedeeld dat de heer Michelis, gewezen sekretaris van den aartsbisschop van Keulen Clemens August, door den bisschop van Luxemburg was beroepen tot hoogleeraar in de godgeleerdheid. Dit berigt is juist. Doch de Nederlandsche regering heeft ten gevolge, zoo als men zegt, der vertoogen van eene der groote mogendheden, die benoeming niet bekrachtigd.

— Het *Journal du Limbourg* berigt dat ten gevolge van het dezer dagen aangenomen wetsontwerp op de zeep, reeds twee der voornaamste zeepzieders van Maastricht besloten hebben hunne werkplaatsen te sluiten.

— Uit Coblenz wordt gemeld, dat den 6 dezer op den Moezel reeds veel drijfs was. Te Dusseldorf is, ten gevolge van het drijf in den nacht van den 7 op den 8 dezer, de voor die stad liggende brug weggenomen. Den 7 dezer is dit evenzeer te Mautz geschied.

's HAGE, 10 dec. Onder de wijzigingen welke voorgesteld worden in het ontwerp tot herziening der grondwet, voorgedragen door de heeren Thorbecke, Luzac, van Rechteren, de Kempenaer, van Dam van Iselt, Storm, van Heemstra, Wichers en Anemaet, behoort naar men verneemt: 1°. Het daarstellen van een verantwoordelijk ministerie; 2°. de invoering van regtstreeksche verkiezingen; 3°. het verleenen van het regt aan den koning, tot ontbinding van de tweede kamer; 4°. het behoud van de eerste kamer, met op eenigzins andere grondslagen; enz. enz.

Men verzekert, dat men zich bijzonder heeft toegelegd om in de artikelen der grondwet, nopens de godsdienst en het onderwijs, de waarborgen voor de volkomen gelijkstelling der onderscheidene gezindheden te behouden, en zoo mogelijk, die door bepaaldere uitdrukking te versterken.

— 11 dec. Men verzekert, dat de heer mr. Sevenster, prokureur-generaal bij het hof van Groningen, benoemd zou zijn tot minister voor de zaken der Roomsche-Katholieke eeredienst.

ROTTERDAM, 11 dec. De Maas voor deze stad heeft zich gisteren morgen gezet.

DORDRECHT, 9 dec. De rivier voor deze stad, na reeds eenige dagen vol drijfs geweest te zijn heeft zich in den afgelopen nacht gezet. De Noord en de Krab zitten ook dicht. Achter het eiland is het ijs nog drijvend. De gemeenschap van deze stad naar Zwijndrecht en naar Papendrecht wordt door gemaakte sleuven onderhouden.

UTRECHT, 10 dec. Gisteren was de Lek voor de vaart nog open, doch vol drijfs; de passage geschiedde met de ijsboot. Zondag was de rivier in de laatste 8 uren 5 duim gevallen.

WOUDRICHEM, 12 dec. Als een bewijs van buitengewoon spordige vastzetting der rivieren in deze dagen dient, dat op de Maas en Waal voor deze stad op den 7c. dsor maand nog stoombooten en schepen voeren; dat de Maas alstoen weinig en laatstgenoemde rivier geheel zonder ijs was, en dat nogthans eerstgenoemde in den nacht van den 8 op den 9 en de Waal in den avond van den 10 dezer zich hebben vastgezet; en men heden reeds druk bezig is om eene behoorlijke passage van voetgangers en rijtuigen van hier op Dalem daarstellen, waardoor alzo bij aanhoudende vorst eene geregelde kommunikatie per wagen tusschen deze en de noordelijke provincien zal daar gesteld worden.

De voorzitter deelt mede, dat hij, met inachtneming der reglementaire bepalingen, van de heeren Thorbecke, Luzac, van Dam van Isseft, van Rechten, de Kempnaer, Storm, Wichers en van Heemstra, een voorstel ontvangen heeft tot het verklaren bij de wet der noodzakelijkheid tot verandering of bijvoeging in de grondwet, en tot het aanwijzen en uitdrukken dier verandering of bijvoeging, en zulks ter voldoening aan art. 227 der grondwet.

Bij dit ontwerp is gevoegd eene memorie tot toelichting, waarbij de voorstellers in het breede de redenen, die hen tot het doen van dezen gewichtigen stap hebben geleid, blont leggen, en tevens de beginselen ontwikkelen, die zij, bij het opstellen van deze wijzigingen, hebben in het oog gehouden. Aan deze memorie is geannexéerd eene schets van de grondwet, zoo als zij, na de daarin thans voorgedragen wijzigingen, luiden zal.

De heer Storm vraagt daarop het woord en zegt, dat tot de voorstellers ook behoort de heer Anemaet, die echter, tengevolge van ongesteldheid, verhindert is geworden het voorstel mede te ondertekenen; en dat de heer Anemaet hem thans eene prokuratie heeft toegeronden, om uit zijnen naam het voorstel te ondertekenen, waartoe hij thans de vergunning der vergadering verzoekt.

Daarover ontstaat eenige discussie tusschen de heeren van Golstein, de Kempnaer, Bruce en den voorzitter, tengevolge waarvan de heer Storm zegt, dat hij door de prokuratie van den heer Anemaet tevens gemagtigd, gelijk hij doet bij deze, van de mede ondertekening van het voorstel uit diens naam af te zien, daar z. e. m. het voor voldoende houdt, dat in deze openbare vergadering worde bekend gemaakt, dat hij een der ondertekenaars van het voorstel, waarmede hij zich vereenigt, had gewenscht te zijn. Op dien grond ziet de heer Storm van de mede ondertekening van het voorstel voor den heer Anemaet af.

Thans verlangt de heer Thorbecke, namens de voorstellers, het woord. Hij verklaart dat zijne medeleden, zoo wel als hij, het als een' pligt beschouwen dit voorstel te doen. De groote meerderheid van de vergadering toch heeft bij meer dan eene gelegenheid haar verlangen tot wijziging der grondwet kenbaar gemaakt. Ook buiten de kamer heeft zich de wensch daartoe al meer en meer geopenbaard, inzonderheid bij gelegenheid der discussiën over het ontwerp van adres; in antwoord op de troonrede is dat gebleken. De voorstellers vonden zich tot het doen van hun voorstel te meer geïrrongen, als zij bedachten, dat de kroon in de meening kon verkeeren, dat de kamer omtrent de herziening het niet eens was. In allen gevallen, welk ook de uitslag moge zijn der poging door de voorstellers in het werk gesteld wordende, zij zullen steeds de overtuiging hebben, hunnen pligt vervuld en het hunne gedaan te hebben tot bereiking van het groot doel, dat de meerderheid der kamer voor dit ontwerp verklaard heeft te wenschen. Het baat niet steeds van herziening te verlangen, en het is te doen tot het herstel en tot verkrijging van het algemeen gewenschte. Het zou toch eene dwaasheid zijn, van de kroon een voorstel van herziening te verlangen, wanneer er geene eenheid bij de kamer bestond omtrent hetgene men daardoor wenschte te verkrijgen. De herziening uit te stellen tot dat het gebleken zou zijn dat er bij de kamer geen eene eenstemmigheid over sommige punten zou bestaan, ware almede eene dwaasheid, want de voorstellers vragen het, welke meerderheid er dan over vijf of tien jaren zou bestaan, dat men aldan meer eenstemmig zou handelen, terwijl op die wijze en in de verwachting van meerdere eenstemmigheid de herziening steeds zou uitgesteld blijven.

Buiten alle deze redenen hestond nog een gewichtige grond, die de voorstellers genoopt heeft het voorstel aan de vergadering te onderwerpen. De wetgevende magt is door de kroon geroepen tot het tot stand brengen der wetten nopens het stemmen kiesregt, en dit wel ter voldoening aan art. 6 der grondwet. Dat onderwerp is geene zaak van gewonen aard. Maar worden die wetten tot stand gebracht, dan zal er het gevolg wel van moeten zijn, dat de grondwet voor langen tijd onveranderd worde gelaten. Wanneer men nu niet van het regt gebruik maakt, om een voorstel tot verandering der artikelen van de grondwet, nopens het stem- en kiesregt, te doen, dan kan men ook niet weigeren, de voorstellen, van regeringswege tot uitvoering van de bestaande grondwet gedaan, in overweging te nemen en tot hunne tot stand bringing mede te werken. Het hoofddoel van het voorstel is derhalve, dat de kamer haar stellig gevoelen, nopens den aard van de te bewerkstelligende herziening, aan den dag legge. Het is dan ook tot bereiking van dat oogmerk dat de voorstellers aan de kamer aanbieden wat de meerderheid hunner als nuttig, als heilzaam, als noodzakelijk aanmerkt. Slechts nopens enkele punten van ondergeschikt belang, kan nog eenig verschil van meening tusschen hen bestaan. Ieder der voorstellers behoudt de vrijheid en het regt om te beproeven, zijne meening over zulke punten door de meerderheid der kamer te doen deelen. De voorstellers eindigen met de hoop te kennen te geven, dat het voorstel, hetwelk zij der kamer aanbieden, moge worden het voorstel van de vergadering.

Wordt besloten het voorstel, met de daartoe behorende stukken te doen drakken en ter overweging te verzenden aan de afdeelingen.

De centrale afdeeling brengt haar algemeen verslag uit nopens het nieuw ontwerp van wet, tot wijziging der wet nopens den akteins op het geslagt. — Wordt besloten de beraadslagingen over dat ontwerp te doen plaats hebben op den 12 dezer.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

Mengelwerk.

EEN AVONTUUR AAN DE COLUMBIA-RIVIER.

(Vervolg van ons vorig nummer.)

»Den 19. toen de zon aan den gezigteinder verscheen (ik wachtte reeds sedert lang met het grootste ongeduld hare wederkeering) sloeg ik den weg naar de oostzijde in. Op het oogenblik van mijn vertrek gevoelde ik mij door den honger geprangd; doch na eenige Engelsche rijen afgelegd en verscheidene teugen water gedruken te hebben, gevoelde ik mij eenigzins verkwikt. De grond, die nog altoos zandachtig en met serschroevde planten overdekt was, maakte mij intusschen het voortgaan zeer moeilijk; eindelijk noodde ik mij de zwaar drukkende zonnehitte tot eene rust van twee uren;... mijn brein gloeide als vuur!.... Ik beproefde om mij van gras een' hoed te vlechten, doch ik kon er niet in slagen! nauwelijks hield ik mij staande. Sedert 48 uren had ik geenerlei voedsel meer genoten, en om mijn' toestand nog pijniger te maken, bereikte ik nog dezen avond eene rustplaats aan den oever van een' bekoorlijk meer met water, zoo helder als kristal, welke strijke bewoners eene kostelijke toefeer aangedaan zouden hebben. Met welke verwilderde bliken, met welk wangonstig hart, beschouwde ik eene heerlijke gans en eenige prachtige eenden, die op deze heldere en doorschijnende wateren stait voortdreden en vroedzaam hunnen rijken veerendos pluisten, zonder zelfs mijn aanwezig te vermoeden! En nog thans zou ik hen met een zak pistool hebben

kunnen treffen om er mijn' honger mede te stillen!.... Daar de beklagenswaardige toestand waarin zich mijne vingers bevonden, mij niet veroorloofte had, mij eene dekking van gras te bereiden, zag ik mij genoodzaakt den nacht te moeten doorbrengen aan den kouden en zwaren dauw dier luchtsreek blootgesteld.

»Den volgenden dag, den 20 vervolgde ik mijn' weg in de noord-oostelijke rigting, en ik bereikte eene landstreek bedekt met dichte bosschen en overvloedig voorzien van water. Ik zag er vele ganzen, eenden, kraanvogels, courlis en papegaaijen, alsmede eenige bosch- en waterraven, ik ontwaarde zelfs digt in mijne nabijheid een twintigtal van jonge rheebokken. Het woud bestond uit boomen van allerlei soort: de pijboomen, de berken, de eeders, de kersenboomen, de witte en roode haagdoorene en de wilgen hadden er de overhand; de kamperfoelie en de smak groeiden er mede. Dien dag ontdekte ik verschillende slangen in menigte, alsook geheerde hagedissen en zeer groote sprinkhanen. Deze laatsten hielden mij in eenen onophoudelijken staat van vrees, uithoofde van het gerammel hunner vleugels, dat veel overeenkomst heeft met het geratel der slang, op het oogenblik, als het afschuwelijk kruipend gedrogt gereed is om zijn prooi te bespringen. Ik leed dermate door den nijpenden honger, dat ik herhaalde malen gras kaauwde, wat mij eenigzins verzadigde. De avond was reeds zeer ver gevorderd toen ik de oever van een meer bereikte, dat twee mijlen lang en nagenoeg een mijl breed was; deszelfs boorden waren hoog en digt met hultgewas bedekt. Dat meer kreeg zijn toevoer van water door twee kleine beeken waarin ik eene menigte visch ontdekte; doch ik vermagt er slechts een te vangen, dien ik gaarne rauw met vet en graat, verslonden zou hebben. Ik vond evenwel ook wilde kersen, waarmede ik met gulzigheid mijn' honger stillde. Ik legde mij aan den oever van een dier beeken ter rust neder, doch gedurende den nacht verontrustte mij het gehuil van wolven en het gebrom van beeren verschrikkelijk: ik kon den geheelen nacht geen oog toe doen.

»Toen ik den volgenden morgen, den 21, opstond, ontdekten mijne bliken, niet ver van den oever, aan de overzijde, bijna recht tegen mij over, den ingang eener duistere grot, waaruit ongetwijfeld het vreesselijk en wanluident muziek van den nacht, voortgekomen was.

»Daar ik nu kersen en water in genoegzame hoeveelheid had, zoodat ik mij tegen het onkomen door gebrek, gewaarborgd zag, brood ik gedurende twee of drie dagen. Ik ontdekte in onderscheidene plaatsen onderschieden, ten einde zoo mogelijk eenige nieuwe sporen van paardenhoeven te ontdekken, vast besloten hebbende, dat, bijaldien mijne uarporingen geheel vruchteloos mochten zijn, telken avond naar het meer terug te keeren. Ingevolge dit plan begaf ik mij op marsch, in de zuidelijke rigting van het hoofd van het meer, dwars door eene woeste landstreek, die geheel van water en welige planten beroofd was. Ik had mij met eenen langen stok gewapend, waarmede ik verscheidene gevaarlijke slangen doodslueg. Na den dag met uitsluitende onterzoekingen doorgebragt te hebben, keerde ik des avonds, treurig en mistroestig, in mijn kantonnement terug. Terwijl ik bij een hoofdkussen van steenen en gras zamenstelde, zag ik een' wolf uit de grot, waarvan ik straks gesproken heb, te voorschijn komen. Ik oordeelde het voorzigtig de aanvallende partij te kiezen, om het schuwe dier te doen zien dat ik niet bevreesd was; ik moest dus met steenen naar den wolf, waarvan ik een' van het been trof. De wolf keerde met een vervaarlijk gehuil naar zijn hol terug. In de hagchelijke onzekerheid of die gevaarlijke buurman welligt spoedig daarop terug-

keeren mogt, durfde ik mij niet aanstonds ter rust begeven; ik wachtte eenigen tijd, waarna ik mij nederveleide; doch even als den vorigen nacht hield mij een oorseroosheid schier tot aan het aanbreeken van den dag uit den slaap. De dampen welke uit het meer opstegen, gevoegd bij den dauw, hadden telkens spoedig mijne dunne kleedren doorweekt. Bij zonnenopgang ontdeed ik mij van dezelve; spreide ze op eene naburige rots uit, waar zij spoedig geheel droog waren. De vruchteloosheid in mer nasporingen van den vorigen dag deed mij besluiten om mij naar den kant van het oosten te begeven. Na een onbeduidend ontbijt ondernam ik mijn togt naar die rigting. Naauwelijks was ik de beide voornoemde beeken doorgewaad, of ik moest een donker en dicht woud binnengedringen, waar verbazend dikke boomen en ontelbare heesters en struiken met scherpe doorns gewapend, mij den doortogt betwistten. Mijne voeten, die schier geheel bloot waren, ontvingen bijna bij elke schrede nieuwe kwetsuren: om die reden was mijn togt onuitsprekelijk moeijelijk, zeer beperkt geweest, en toen ik d's avonds in mijn bivouak teruggekeerd was, vond ik mij genoodzaakt een gedeelte van de pijpen van mijn pantalon af te scheuren ten einde mij windsels te verschaffen om er mijne pijnlijke voeten mede te onzwachtelen. De wulf der grot vertoemde zich dezen avond niet, maar zijne broeders in het woud deden een afgrijpselijk gehuil hooren.

Den 24. geenerlei lust meer gevoelende om de avonds naar het meer terug te keeren, was ik vroeg tijdig opgestaan. In ging aanvankelijk in de streek naar het noorden langs het woud, doch ik nam weldra mijn weg in de noord oostelijke rigting waar het land minder boschrijk scheen te zijn. In den loop van den dag meende ik eenige oude sporen van paardenhoeven te erkennen, wat mijne hoop weder eenigzins opwekte. Nu had ik veel van dorst te lijden, dewijl ik op mijnen weg slechts een poel ontdekt had, welke stilstaand, laauw en walging wakkend water ondrinkbaar was. Bij het ondergaan der zon kwam ik, na mij zelve in zekeren zin gegurnde den ganschen dag slechts met moeite voort geleept te hebben, aan eene smalle beek, in wier nabuurschap ik kersen en hulstbeziën plukken kon om er mijnen avondmaaltijd mede te houden; daarna legde ik mij op den grond neder en verpandte ik in slaap.

Den volgenden dag, den 25., ontwaakte ik eerst tusschen acht en negen ure des morgens. Dewijl het linnen mijner voeten reukloos was, was ik gedwongen, om hetzelfde te vernieuwen, en de pijpen van mijne pantalon tot even onder de knien af te scheuren. Na mijne voeten met die linnen omwonden, kerser en hulstbeziën in menigte ingeslokt en eene groote hoeveelheid frisch water gedronken te hebben, hervatte ik, vol droefgeestigheid, mijne treurige reis, de rigting ten noord-noord-oosten volgende. Die gansche dag ging voorbij zonder dat ik een druppel water, noch eene enkele bres vond. Tenige nog slaanw. Aanstonds voeten stappen van menschen en de oude indrukke van paardenhoeven liepen meermalen dwars over mijn weg heen; zij bewezen mijne misste dat menscheijke wezens van tijd tot tijd de oostelste van het gewest doortrokken; eene gewisheid waaraan mijn geest groote behoefte had om niet geheel hopeloos te worden.

(Vervolg hierna.)

Advertentien

BERNARDUS HARTOGENSIS,

Keizerstraat te 's Bosch,

Verwisselt 50 CERTIFICATEN tegen 40; ook 30 RECEPISSEN tegen 30 CERTIFICATEN, -- en belast zich ook met bezorging hiervan en hetgeen betrekking heeft tot de Romeinsche leening. -- Koopt dezelve tegen den beursprijs met eene kleine provisie.

LET WEL!

In het Hôtel de Gronden te 's Hertogenbosch, zullen voor acht dagen, de uitmuntendste **Linnen en Tafelgoederen**, wegens geheele kwitering dezer Affaire, tot verbazend **GOEDKOOPE PRIJZEN** verkocht worden.

SELOWSKY en COMP.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op Maandag den 23 December 1844, des middags ten twaalf ure, zal onder nadere goedkeuring, door het Roomsche Katholijk Kerkbestuur van **Aarle-Rixtel**, ten huize van H. F. GOOSSENS, in het openbaar worden aanbesteed:

HET BOUWEN

EENER

KERK EN TOREN,

te **Aarle-Rixtel**.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het Bestek en de voorwaarden waarop de Aanbesteding zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen: te **Aarle-Rixtel** bij GOOSSENS; te 's Bosch bij REGGERS; te **Eindhoven** in den Vergulden Kop; te **Grave** bij de Wed. SCHOONENBERG; te **Helmond** bij de COMP. TER; te **Heusden** bij H. VERHOEVEN; te **Nijmegen** bij VAN MEURS, aan de Gierbrug; te **Sleatwijk** bij KLEMAN, aan het Veer; en te **Veghel** bij VAN DER AA.

Zullende **Zaterdag** voor de besteding, de noodige aanwijzing worden gedaan en intusschen nadere inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Welverwaarden Heer Pastoor te **Aarle-Rixtel**, als bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie **Noord-Brabant**, den Provinciaal Ingenieur Jonkheer E. C. B. Ridder VAN RAPPARD, te 's Hertogenbosch, en den Opzigt. A. VAN YEGHEL, aldaar, bij wien ook de teekeningen kunnen worden ingezien.

Te Huur

OP CONVENABLE VOORWAARDEN,

voor een niet te talrijk Huisgezin, om **primo Mei 1845** te aanvaarden.

DE NETTE WEL INGERICHTE

WOONING.

genaamd **Neerhulzinge**, staande in de Gemeente **Oijen**, op de Kaateelsche Plaats, met VISSCHERIJ in de Grachten, auitgadens, BOONGAARD en TUIN, waarin vele soorten van fijne VROUCHTBOOMEN.

Adres aan den Rentmeester der Heerlijkheid **Oijen**, de Heer **S. P. BIJVOET** te **Berchem**. Brieven franco.

HENDRIK ANTONY BIJVOET,

Notaris gevestigd te 's Hertogenbosch, heeft provisioneel in het openbaar verkocht, de navolgende Goederen, respectivelijk staande op: gelegen, onder

'S HERTOGENBOSCH

1. Koop. Eene **Stovenierswoning** met bijgelegen **MOESHOF**, sectie H. No. 1762 en 1761; groot te zamen 23 Roeden, 70 Ellen, voor, met de slagen. f 1500.
 2. Koop. Een **Pakhuis of Bergplaats**, sectie H. No. 1679; groot 83 Ellen, voor, met de slagen. f 220.
- De beide voorgemelde koopen in **Massa**, voor, met de slagen. f 2100.
3. Koop. Eene **Hulzinge**, ERF en **WIJN**, sectie H. No. 1760; groot 02 Roeden, 13 Ellen, voor, met de slagen. f 1100.

ROSMALEN.

4. Koop. Eene **Landbouwerswoning**, en **SCHUUR** met aangeleggen **HOF**, **BOUW** en **GROESLANDEN** met **HOUTWAS**, sectie F. No. 144, 145, 151 tot en met 164, te zamen groot 2 B., 19 R., 53 E., voor, met de slagen. f 1825.
5. Koop. Een Perceel **Bouwland** met **HOUTWAS**, genaamd den **Roghof**, sectie H. No. 543, groot 72 R., 56 E., voor, met de slagen. f 1105.
6. Koop. Een Perceel **Bouwland** met **HOUTWAS**, genaamd de **Kersenboom**, sectie E. Nos. 557, 558 en 588; groot 33 R., 18 E., voor, met de slagen. f 535.
7. Koop. Een Perceel **Bouwland** met **HOUTWAS**, genaamd den **Strooiaakker**, sectie E. No. 545; groot 11 Roeden, voor, met de slagen. f 175.
8. Koop. Twee Perceelen **Moeland**, genaamd de **Kooiheuvel**, sectie A. Nos. 319 en 320, groot 2 B., 0 R., 40 E., voor, met de slagen. f 400.

Zullende de **Finale Verkoop** plaats hebben bij het uitbranden van **Wachst** te 's Hertogenbosch in het **Eindhovensche Koffijhuis**, bevestigd bij M. LANDHEER op Maandag den 16de. December 1844, des namiddags ten zes ure.

Immiddels zijn nadere Informatie te bekomen ten kantore van den Notaris **BIJVOET** voornoemd.

A. VERHAGEN,

Notaris te **St. Michiels-Gestel**; zal op Maandag den 23 December 1844, des voormiddags ten 9 ure precies, ten verzoeke van den Hoog Welgeboren Heer **H. F. Baron DE SENARCLENS DE GRANCY**, op **Haanwijk**, onder **St. Michiels-Gestel**, publiek Verkoop:

200 STUKS

ZWARE EN LANGE BIKENDOORNEN.

geschikt tot **MOLEN**-, **KUIP**-, **TIMMERHOEF** en **BERGROEIJEN**.

80 STUKS

ZWARE BEUKENDOORNEN

geschikt tot alle gerief.

Alles staande op **Haanwijk** voornoemd, nabij de rivier de **Dommel**, om alles gemakkeijk te kunnen worden vervoerd.

beurs van Amsterdam.

Woensdag 11 december, ten vier ure.

W. S. 2; p. 64, 63; Nieuwe 3 p. 77, 71; op veen 3 p. 77, 1. W. Schuld 5 p. 82, 83; 99; Handelsm. 148; 1. Ard. 88; 2. 20; 1. Port te L. 2; p. 561; 1. Oude Ruisd. 20; 1. en Co. 90; Peruan 18; 77.

Ter drukkerij van D. A. Alsh ROET.